Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Oproep tot kandidaatstelling voor een Kenniscentrum Mediaonderzoek (2023-2026)

Samenvatting

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te hechten aan de oproep tot kandidaatstelling voor een nieuw Kenniscentrum Mediaonderzoek voor de periode 2023-2026. Dit Kenniscentrum zal de opdracht krijgen om in te staan voor kenniswerving en onderzoek in functie van het mediabeleid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD MEDIA

De Beleidsnota 2019-2024 voor het beleidsveld Media zet in op een onderbouwd beleid door kennis en onderzoek. Specifiek in *SD A.1. Een maximale impact op beleid, sector en samenleving realiseren - OD A.1.2, Investeren in een solide kennisbasis over de mediasector met aandacht voor beleidsrelevant onderzoek*, staat het Kenniscentrum Cultuur- en mediaparticipatie vermeld. De huidige beheersovereenkomst met dit Kenniscentrum loopt af in 2022.

De beleids- en begrotingstoelichting voor media voor 2022 stelt het volgende onder diezelfde doelstelling:

> *'Naar aanleiding van de evaluatie van het wetenschappelijke steunpunt Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie zal er een alternatief worden uitgewerkt voor kennisverwerving & onderzoek voor het mediabeleid. De betrachting is een wetenschappelijke steunpuntwerking vorm te geven die nauw aansluit bij de onderzoeks- en kennisnoden van het beleid en het werkveld. Het monitoren van mediaparticipatie blijft een belangrijk onderzoeksonderwerp. Ik wil bekijken hoe we de meting en de reikwijdte hiervan op een nieuwe leest kunnen schoeien.'*

In navolging daarvan werd gewerkt aan het voorbereiden van een oproep tot kandidaatstelling voor een nieuw Kenniscentrum specifiek voor mediaonderzoek, dat van start zal gaan op 1 januari 2023.

Het Kenniscentrum Mediaonderzoek past in een vervolg op de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek, specifiek voor het beleidsveld media. Daarom verwijzen we ook naar het beleidskader terzake:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2001 houdende de regeling van de procedure en de voorwaarden van erkenning en subsidiëring van de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek;
- het besluit van de Vlaamse regering van 15 september 2006 betreffende de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek;
- het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, hoofdstuk VII, artikel 63/13.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De SARC heeft op eigen initiatief advies uitgebracht naar aanleiding van de evaluatie. Dit advies werd overgemaakt op 30 maart 2022 ('*Advies bij een toekomstig Vlaams centrum voor mediaonderzoek*'). Er werd met dit advies rekening gehouden bij het voorstel van de projectoproep zoals die nu voorligt.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De voorgangers van het Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie (verder: KCM) werden in het verleden gesubsidieerd als beleidsrelevant wetenschappelijk steunpunt binnen het steunpuntenprogramma gecoördineerd door het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). In 2015 werd beslist om de beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid te responsabiliseren om met eigen middelen zelf keuzes te maken en initiatieven te nemen inzake beleidsrelevant (wetenschappelijk) onderzoek.

Voor de beleidsvelden cultuur en media keurde de Vlaamse Regering op 19 februari 2016 de oproep voor een KCM goed. Op 3 juni 2016 keurde de Vlaamse Regering vervolgens de beheersovereenkomst met de gekozen kandidaat voor het KCM goed.
Omdat de interpretatie van de GDPR-wetgeving door het Rijksregister het KCM niet toeliet om de participatiesurvey in 2019 af te nemen, besliste de Vlaamse Regering op 24 mei 2019 om de termijn van de beheersovereenkomst met het KCM te verlengen tot 30 september 2022. Aangezien de afname van de participatiesurvey nieuwe vertraging heeft gekend omwille van coronamaatregelen, wordt momenteel een dossier voorbereid voor verlenging tot en met 31 december 2022.

Met het aflopen van deze beheersovereenkomst werd een evaluatie van de werking van het KCM uitgevoerd en afgerond in juni 2021. Deze bracht heel wat sterktes aan het licht en kansen voor de toekomst, maar ook een aantal zwaktes. Vooral voor het beleidsveld media bleek de meerwaarde van de participatiesurvey relatief beperkt, zo bleek uit het evaluatierapport:

> *'Het domein 'Media' en mediagebruik kent daarnaast uitdagingen en dynamieken die fundamenteel anders zijn dan 'Cultuur', waardoor het moeilijk is dit aspect haar juiste plek te geven in het KCM. Zo geldt voor het media-domein dat de resultaten van de survey snel verouderd raken door meer dynamische/snellere evoluties over de tijd.'*

Deze evaluatie heeft daarom geleid tot de beslissing om specifiek voor het beleidsveld media een nieuw initiatief in de steigers te zetten, zoals aangekondigd in de beleids- en begrotingstoelichting voor 2022. De oproep, met procedure en inhoudelijke opdrachtomschrijving, om te komen tot een

nieuw Kenniscentrum wordt hierbij ter goedkeuring aan de Vlaamse regering voorgelegd. Het oproepdocument is gebaseerd op de sjablonen en principes van aansturing die werden ontwikkeld ten tijde van het programma van de Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek.

B. OPDRACHTEN VAN HET KENNISCENTRUM MEDIAONDERZOEK

Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het nieuwe Kenniscentrum Mediaonderzoek is onderzoek en dataverzameling. Daarbij word gekeken naar complementariteit met andere initiatieven die mede vanuit het beleidsveld media worden ondersteund, waaronder het Elektronisch Nieuwsarchief en de initiatieven van Mediawijs, het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid, en ook de initiatieven van de Vlaamse Regulator voor de Media en de studiedienst van de openbare oproep VRT. Het nieuwe Kenniscentrum zal veel bestaande kennis samenbrengen en verder analyseren en verdiepen. Hiernaast krijgt het ook opdrachten rond beleidsadvies en valorisatie. In de toekomst is het de bedoeling dat het Kenniscentrum ook zal instaan voor analyses van de data die voort zullen komen uit het nieuwe crossmediale meetsysteem XMM. Het oproepdocument dat ter goedkeuring voorligt, licht deze opdrachten in detail toe. Het gaat om de volgende opdrachten.

- Het Kenniscentrum Mediaonderzoek staat in voor het verzamelen van de resultaten van het vele onderzoek dat in Vlaanderen gebeurt op vlak van media, mediagebruik en mediaparticipatie. Het verzamelt deze onderzoeken met het oog op het vaststellen van belangrijke trends en het formuleren van beleidsimplicaties. De zogenaamde meta-analyse van dit bestaande onderzoek met beleidsrelevante vertaling vormt een belangrijke kernopdracht van het Kenniscentrum. Als dusdanig draagt het Kenniscentrum bij aan de wetenschappelijke onderbouwing van het mediabeleid. Waar nodig en relevant vult het Kenniscentrum deze secundaire analyses verder aan met eigen oorspronkelijk onderzoek.
- De focus ligt hierbij op recurrente bevragingen, onderzoeken en rapporten, evenals een algemeen overzicht van mediaonderzoek uitgevoerd aan de Vlaamse kennisinstellingen. Dit overzicht wordt op geregelde tijdstippen geactualiseerd en op een overzichtelijke en doorzoekbare manier overgemaakt aan de opdrachtgever. Deze kennisopbouw, analyse en ontsluiting van mediaonderzoek wordt waar mogelijk ook ingebed in een Europese en internationale dimensie.
- Het Kenniscentrum voorziet dat een deel van de personeelstijd kan worden ingezet voor specifiek en vraaggericht beleidsrelevant onderzoek dat kennishiaten die zich voordoen kan opvullen (kortetermijnopdrachten of ad hoc opdrachten). In deze vrijgehouden personeelstijd wordt ook ruimte gelaten voor wetenschappelijke en methodologische ondersteuning en de formulering van concreet beleidsadvies.
- Onder voorbehoud van een verdere uitrol van het project, kan het Kenniscentrum vanaf 2024 instaan voor de analyses van gedetailleerde data over het mediagebruik verzameld bij een panel in het kader van het crossmediale meetsysteem (XMM). In afwachting van het operationeel worden van dit systeem, zal het Kenniscentrum een voorstel doen voor een eigen dataverzameling in 2023 om mee de kennisnoden in te vullen in de periode die valt tussen de dataverzameling in het kader van de Participatiesurvey 2020 en de toekomstige dataverzameling in het kader van het XMM..
- Het Kenniscentrum draagt verder ook bij tot de versterking van de gedragenheid van een met kennis onderbouwd Vlaams mediabeleid, door middel van een concrete valorisatiestrategie met een wisselwerking en afstemming tussen onderzoek enerzijds en het beleid en de mediasector anderzijds. Het doet dit door het organiseren van presentaties of kennisdelingsmomenten voor het beleid en de sector en eventueel andere belanghebbenden. Dit kan algemeen, maar ook zeer gericht naar specifieke sectoren en belanghebbenden.

C. DOELGROEPEN

De financiering van het Kenniscentrum Mediaonderzoek is ten bate van het mediabeleid en de mediasector. Het oproepdocument met de opdrachten zoals ze zijn vooropgesteld benadrukt de

nood aan complementariteit met bestaande initiatieven en de nood aan voldoende aandacht voor het bekendmaken van de onderzoeksresultaten, met inbegrip van gerichte communicatie (onder andere naar beleidsactoren en de mediasector.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de jaarlijkse financiering van het Kenniscentrum Mediaonderzoek wordt vanaf 2023 een bedrag van maximaal 288.360 EUR voorzien vanuit de begroting van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Media (HB0-1HBX2AD-WT). Dit bedrag bestaat uit 88.360 EUR dat voortkomt uit de opsplitsing van de middelen voor het Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie, die momenteel ook op dit artikel terug te vinden zijn, en een bedrag van 200.000 EUR dat aanvullend ter beschikking zal worden gesteld ter beschikking vanuit het artikel HB0-1HEI2JA-WT. Dit wordt voorzien in de begrotingsopmaak voor 2023.

Dit bedrag is richtinggevend. Het definitieve bedrag wordt vastgesteld op het ogenblik van het afsluiten van een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Kenniscentrum.
De vermelde bedragen impliceren geen toekenning van kredieten. Het gaat om maximaal beschikbare bedragen die ter beschikking staan voor de in de beheersovereenkomst vermelde kosten. Deze bedragen kunnen jaarlijks worden herzien naar aanleiding van begrotingsmaatregelen in het kader van het algemeen begrotingsbeleid, zoals voorzien in punt 4.1.1 van het ontwerp van beheersovereenkomst, en kunnen jaarlijks worden geëvalueerd en bijgesteld naar aanleiding van de goedkeuringsprocedure van het jaarplan en de begroting zoals voorzien in punt 3.4.2.2 van het ontwerp van beheersovereenkomst. Binnen de perken van het krediet dat goedgekeurd is door het Vlaams Parlement kan bij de aanvang van elk werkingsjaar de hoogte van het jaarlijks toe te kennen subsidiebedrag aangepast worden aan de evolutie van de gezondheidsindex, rekening houdend met de begrotingsinstructies.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 3 juni 2022.
Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 3 juni 2022.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid niet vereist is. De tewerkstelling van het personeel in het kader van het Kenniscentrum Mediaonderzoek ressorteert niet onder het personeelsbestand van de Vlaamse gemeenschap.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding zal de oproep na goedkeuring lanceren. Een beoordelingspanel zal de ingediende dossiers beoordelen volgens de selectiecriteria

opgenomen in het oproepdocument en een advies formuleren aan de minister. De minister zal vervolgens instaan voor de selectie van het kandidaat-Kenniscentrum. Samen met de bevoegde administratie zal hij de beheersovereenkomst en het meerjarenplan verder met de geselecteerde kandidaat onderhandelen. De onderhandelde beheersovereenkomst en het meerjarenplan zullen worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring. Dit dossier vormt dan het gemotiveerde voorstel omtrent de erkenning van het Kenniscentrum en de betoelaging ervan. De Vlaamse Regering neemt als dusdanig de eindbeslissing over de erkenning als Kenniscentrum, conform de bepalingen in het oproepdocument.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de oproep tot kandidaatstelling voor het Kenniscentrum Mediaonderzoek voor de periode 2023-2026;

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Media, te mandateren om over te gaan tot selectie na de beoordeling van de ingediende dossiers, en om vervolgens de beheersovereenkomst en het meerjarenplan verder met de geselecteerde kandidaat te onderhandelen;

3. de minister bevoegd voor Media te gelasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE